

kommuneplan

kommunedelplan

■ **SEKTOR-/VIRKSOMHETSPLAN**

regler og retningslinjer

■ **Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv**

Planinformasjon	
Gjeldende tidsrom:	2013-2016
Tidspunkt for revidering:	01.02.2016
Vedtaksmyndighet:	Kommunestyret
Vedtaksdato:	Klikk her for å skrive inn en dato.
Lovhjemmel:	
Plantype:	Sektorplan
Handlingsdel:	Ja, inngår i planen.
Obligatorisk plantype:	Nei.
Arkivreferanse:	2012/966-11
Stikkord planinnhold:	

sektor:
KULTUR OG SERVICE

STOR-ELVDAL

Innhold

1	Bakgrunn	3
1.1	Behovet for en kommunal plan.....	3
1.2	Prosess.....	3
1.3	Planens oppbygning	3
1.4	Lovhjemmel og planstatus	4
1.5	Forholdet til overordnede planer og føringer	4
2	Beskrivelse av dagens situasjon og utfordringer.....	4
3	Mål, strategier og tiltak	5
3.1	Mål.....	5
3.2	Strategier	6
3.3	Aktuelle tiltak	6
4	Handlingsplan for skisserte tiltak	6
4.1	Fortsette merking av stier/løyper og oppsetting av infotavler	6
4.2	Utvikle aktiviteter rettet mot folkehelse og helsefremmende arbeid	7
4.3	Legge til rette for anlegg og aktiviteter som stimulerer barn og unge til fri lek og allsidig aktivitet i skole og nærmiljø	7

1 Bakgrunn

1.1 Behovet for en kommunal plan

For å kunne søke om tildeling fra spillemidlene krever Kultur- og kirke departementet at anlegget er del av en vedtatt kommunal plan som omhandler idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. (Anlegg for friluftsliv i fjellet er unntatt). Tidligere var det krav om at dette måtte være en egen kommunedelplan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv. Kravet om kommunedelplan er bortfalt. Nå er det en sektorplan og et styringsverktøy som gjør det mulig for Stor-Elvdal kommune å prioritere investeringer i anlegg og tilbud ut fra en langsiktig og helhetlig vurdering.

Forrige kommunedelplan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv 2009-2012 ble vedtatt av kommunestyret 17.06.2009. Planen har vært retningsgivende for tildeling av spillemidler og kommunens prioritering av tiltak for å stimulere til fysisk aktivitet. Mange av tiltakene i planen er gjennomført, noen er kommet til og noen videreføres i den nye. Av større tiltak som er påbegynt eller realisert i perioden 2009-2012 kan nevnes:

- Aktivitetsanlegg ved Koppang skole
- Tresamoen motocrossbane
- Rasteplass med gapahuk i Tekna
- Forlengelse av sykkeltrase Blåbæråsrunden
- Rasteplass med gapahuk Skårnsjøen
- Skilting sykkeltrase Mora
- Skilting turløype Lauvåsen

Alle prosjektene er delvis finansiert gjennom tilskudd fra spillemiddelordningen. Hovedmålet med tiltakene er å legge til rette for allsidige idretts- og friluftaktiviteter slik at flest mulig kan oppnå bedre, helse, trivsel og tilhørighet til bygda.

1.2 Prosess

Vedtatt om igangsetting av revidering ble vedtatt av hovedutvalget for kultur og oppvekst 05.09.2012. Stor-Elvdal idrettsråd har vært representert i arbeidsgruppa. Ved oppstart av arbeidet ble lag og foreninger med aktiviteter innenfor idrett og friluftsliv invitert til å komme med innspill og gi tilbakemeldinger om sine evt. framtidplaner om anlegg. Lag og foreninger, idrettsråd og ungdomsråd har vært høringsinstanser.

Det har vært 5 møter i arbeidsgruppa før behandling av høringsutkastet i hovedutvalg for kultur og oppvekst.

Planforslaget er lagt ut på høring i perioden 22. november til 13. desember 2013.

Arbeidsgruppen har bestått av følgende medlemmer:

1. Siv Gimse, repr. Stor-Elvdal idrettsråd
2. Håvard Stenvoll, repr. Stor-Elvdal idrettsråd
3. Torbjørn Iver Olstad, Barnas Turlag (friluftsliv)
4. Ingveig Berget, mosjon/helsefaglig repr.

Tore Sandberg, kultur- og idrettskonsulent i Stor-Elvdal kommune har vært arbeidsgruppas sekretær.

1.3 Planens oppbygning

Planen er bygd opp med hovedmål, delmål og strategier.

1.4 Lovhjemmel og planstatus

En kommunal plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er et politisk dokument som er ment å være et styringsverktøy for å nå kommunens mål på feltet. Planen er også nødvendig for å kunne søke om statlige spillemidler.

Kultur og kirkedepartementet har følgende minstekrav til planens innhold:

- Målsetting for kommunens satsing på idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv.
- Målsetting for anleggsutbygging og sikring av arealer for idrett og friluftsliv.
- Resultatvurdering av forrige plan.
- Analyse av langsiktige og kortsiktige behov for både anlegg og aktivitet.
- Det skal gjøres rede for sammenhengen med andre planer i kommunen.
- Prioritert handlingsprogram for utbygging av idretts- og friluftsanlegg.
- Uprioritert liste over langsiktige behov for anlegg.

Informasjon om ulike tilskuddsordninger gjennom spillemid

1.5 Forholdet til overordnede planer og føringer

Tilrettelegging for idrett og fysisk aktivitet er et viktig nasjonalt satsingsområde med stor betydning for folkehelsen. Stor-Elvdal kommune vektlegger mulighetene for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv både i plansammenheng og i markedsføring av kommunen, noe som forplikter også i forhold til utvikling og vedlikehold av anlegg og tilbud.

Nasjonale føringer, regler og retningslinjer

Stortingsmelding nr. 26 – Den norske idrettsmodellen, Stortingsmelding nr. 39 – Friluftsliv og Folkehelseloven. Et felles uttrykt mål er at alle skal ha mulighet til å drive, idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Regionale føringer

Plan for fysisk aktivitet i Hedmark 2014-2017 understreker betydningen av idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv både som helseforebyggende tiltak og for å sikre gode og attraktive oppvekstmiljø.

Kommunale føringer

I kommunal planstrategi 2011-2015 er gode oppvekstvilkår omtalt som et av satsingsområdene. Tilrettelegging for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er en viktig del av denne strategien. Et viktig strategisk grep som er nedfelt er at Stor-Elvdal kommune plikter å implementere prinsippene ved godt folkehelsearbeid i samtlige relevante planer og foretak.

2 Beskrivelse av dagens situasjon og utfordringer

Stor-Elvdal kommune har sju idrettslag tilsluttet Norges Idrettsforbund (NIF), fem skytterlag tilsluttet Det Frivillige Skyttervesen (DFS) og to foreninger tilsluttet Norges jeger- og fiskerforbund (NJFF). Barnas Turlag og Rena og Omegn avdeling av Den Norske Turistforening representerer friluftslivet. I tillegg er det flere frittstående foreninger innenfor jakt, fiske og friluftsliv. Aktiviteten er svært god i mange lag og foreninger, takket være en enorm frivillig dugnadsinnsats. Det er viktig å opprettholde gode og forutsigbare økonomiske rammevilkår for aktive lag og foreninger. Forøvrig foregår mye av den fysiske aktiviteten, særlig i den voksne delen av befolkningen, utenom den organiserte idretten.

Stor-Elvdal byr på mye flott natur som innbyr til friluftsliv. Det er de siste årene lagt ned et større arbeid med merking og tilrettelegging av skiløyper, tur- og sykkelstier i kommunen. Dette er delvis finansiert med spillemidler fra potten til mindre kostnadskrevenende nærmiljøanlegg.

Sett i forhold til folketallet er både antall aktive idrettslag/foreninger, tilbud innen idrett, fysisk aktivitet og anleggsituasjonen generelt god i Stor-Elvdal. Under kultur og fritid på kommunens hjemmeside www.stor-elvdal.kommune.no finner du oversikt over aktiviteter og lenker til aktuelle lag og foreningers hjemmesider. Turer med kart og beskrivelse vil bli lagt ut på kommunens hjemmeside og på UT.no. Oppdatert status over skiløyper som Stor-Elvdal skiklubb kjører finner du på www.skisporet.no

Folketallsutviklingen er viktig når behovet for nye anlegg og tilrettelegging for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv skal vurderes. Endringene i folketall og befolkningssammensetning har stor innvirkning på hvor mange brukere det er til ulike anlegg og tilbud. Det er derfor nødvendig med en løpende vurdering av behov i forhold til etablering av nye tilbud, investeringer, vedlikehold av anlegg osv slik at ressursene kan utnyttes best mulig.

Nedgangen i antall skoleelever (grunnskolen) tydeliggjør utviklingen:

År	SEUS	Koppang	Opphus	Atna	Sollia	Sum
2005	96	146	39	20	17	318
2009	79	154	19	12	8	272
2013	85	159	0	0	3	247

Mange personer med helsemessige utfordringer

Andelen uføretrygdete under 45 år er høyere enn landsgjennomsnittet i følge sist oppdaterte folkehelseprofil for Stor-Elvdal fra Folkehelseinstituttet. Utbredelse av KOLS, astma og diabetes 2 ser også ut til å være høyere, målt på bruken av legemidler.

Helsesøster i kommunen bekrefter at man ser en markant vektøkning blant barn og unge i kommunen.

3 Mål, strategier og tiltak

3.1 Mål

Den kommunale målsettingen tar utgangspunkt i den nasjonale, og er delt opp i et hovedmål og flere ulike delmål. Målsettingen skal være styrende for utvikling av anlegg og tilrettelegging for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i kommunen:

«Det skal legges til rette for allsidige idretts- og friluftaktiviteter på en slik måte at flest mulig kan oppnå bedre helse, trivsel og tilhørighet til bygda»

Planens delmål skal sørge for at tiltak som iverksettes ivaretar folkehelseperspektivet, imøtekommer ønsker og behov fra ulike lag, foreninger og andre brukergrupper, og tar hensyn til befolknings- og bosettingsutviklingen i kommunen.

1. Alle skal ha muligheten til å drive fysisk aktivitet ut fra egne premisser.
2. Friluftstilbudet skal videreutvikles, med merking og tilrettelegging av turstier, sykkelstier og skiløyper der folk ferdes.

3. Lavterskeltilbud prioriteres for alle aldersgrupper ut fra et folkehelseperspektiv.
4. Aktiviteter som stimulerer barn og unge til fri lek og allsidig aktivitet i skole- og nærmiljø vektlegges.
5. Ytterligere anleggsutbygging skal skje etter klare behovsvurderinger og innenfor realistiske økonomiske rammer.
6. Lag/foreninger, barnehager, skoler og andre naturlige kommunale instanser skal samarbeide om idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

3.2 Strategier

Målene som er satt i denne planen nås gjennom følgende:

- Ta vare på eksisterende anlegg og legge til rette for utbygging av nye anlegg og aktiviteter innen idrett og friluftsliv tilpasset behov og økonomi.
- Sikre befolkningens tilgang til friluftsområder som innbyr til gode naturopplevelser uten at det kommer i konflikt med motorisert ferdsel.
- Motivere og stimulere til aktivitetstiltak for ulike målgrupper, med spesiell vekt på lavterskeltilbud.
- Lag og foreninger gis anledning til å søke kulturmidler ihht gjeldende retningslinjer for tildeling.
- Kommunen skal være en pådriver for tverretattlig samarbeid og involvere idrettslag, foreninger og andre aktuelle samarbeidspartnere i helsefremmende arbeid.
- Fortsette det gode samarbeidet med idrettsrådet, lag og foreninger.
- Bruke tilskuddsordningene aktivt for å støtte særlig aktivitetstilbud for barn og unge.

3.3 Aktuelle tiltak

- Det skal legges til rette for at alle grupper i befolkningen skal kunne benytte seg av lavterskeltilbud som turstier og skiløyper i sitt nærområde.
- Merking av stier og utarbeidelse av turkart både på papir og digitalt prioriteres for å øke tilgjengeligheten til kommunens friluftsområder.
- Utvikle aktivitetstiltak rettet mot folkehelse og helsefremmende arbeid på lokalt nivå.
- Anlegg og aktiviteter som stimulerer barn og unge til fri lek og allsidig aktivitet i skole- og nærmiljø vektlegges.
- Lag/foreninger, barnehager, skoler og andre naturlige kommunale instanser skal samarbeide om idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Aktivitetstilbud i grendene skal tilpasses brukergrupper og befolkningsgrunnlag.
- Kartlegge behovet for andre tilbud/anlegg blant barn og unge som ikke er med på organisert idrett i dag.

4 Handlingsplan for skisserte tiltak

4.1 Fortsette merking av stier/løyper og oppsetting av infotavler

- Ansvarsforhold:
 - Kulturkontoret i samarbeid med lag og foreninger
- Økonomiske konsekvenser:

- Finansieres med spillemidler eller andre tilskuddsordninger og kommunalt bidrag.
- Frist for iverksettelse av tiltak:
 - Sommeren 2014 (videreføring av etablert prosjekt)

4.2 Utvikle aktiviteter rettet mot folkehelse og helsefremmende arbeid

- Ansvarsforhold:
 - Samarbeid mellom ulike kommunale virksomheter; barnevern, psykiatri, helsestasjon, kultur og service, rehabilitering – og lag og foreninger.
- Økonomiske konsekvenser
 - Tas i første omgang over ordinært budsjett. Søke eksterne midler der det er mulig.
- Frist for iverksettelse av tiltak:
 - Høst 2014

4.3 Legge til rette for anlegg og aktiviteter som stimulerer barn og unge til fri lek og allsidig aktivitet i skole og nærmiljø

- Ansvarsforhold
 - Kulturkontoret, idrettsrådet, lag og foreninger, kommunestyret.
- Økonomiske konsekvenser
 - Kan finansieres delvis gjennom spillemidler, andre tilskuddsordninger og kommunal støtte tilpasset budsjett og prosjektets størrelse.
- Frist for iverksettelse av tiltak
 - Planlegging ut fra behov og økonomi

4.4 Kartlegge behovet for andre tilbud/anlegg for barn og unge som ikke er med på organisert idrett

- Ansvarsforhold
 - Kulturkontoret i samarbeid med ungdomsrådet
- Økonomiske konsekvenser
 - Ingen i første omgang. Kartlegging vil avdekke evt. behov for nyanlegg/aktiviteter
- Frist for iverksettelse av tiltak:
 - Høsten 2014

5 HANDLINGSPROGRAM FOR IDRETT, FYSISK AKTIVITET OG FRILUFTSLIV 2013-2016

Med bakgrunn i behovsvurderingen- og sist vedtatte tiltaksdel 2013-2016 – listes aktuelle nyanlegg og aktiviteter opp nedenfor. Alle prosjekter er berettiget til å søke spillemidler. Oversikten er satt opp i tilfeldig rekkefølge. Prioriteringer blir gjort i årlig rullering av tiltaksdel.

1. Aktuelle prosjekter

Tiltak	Kostnad	Kommentar
Ballbinge Koppang stadion	700.000.-	Muligheter for skøytebane vinterstid. Innvilget tilskudd på kr. 380.000.- fra Gjensidigestiftelsen des. 2013
Rehabilitering av Brisken (Krysset IL)	67.746.-	Nærmiljøanlegg i Vannstasjonsteigen Innvilget tilskudd på kr. 45.000.- des. 2013
Infotavler og kartfoldere (SEK)	80.000.-	Mora/Koppangområdet, prosjekt igangsatt
Oppgradering av lysløypa i Tekna (Stor-Elvdal skiklubb)	Ikke kostnadsberegnet	Foreløpig under utredning
Gapahuk og Ljørkoier Koppang østkjøll	Ikke kostn. beregnet	Området utvikles av Koppang Sportsfiskeres forening
Lys på Hansenmyra	Ca. 94.000.-	Lavterskel skiløype som skiklubben preparerer
Sykelkart/app	Ikke kostn.beregnet	Mål om å synliggjøre Stor-Elvdals sykkelmuligheter
Skilting/kart i fjellet	Ikke kostn. beregnet	Fortsette arbeidet med skilting og tilrettelegging for turer og friluftsliv i fjellet